

بررسی نقش فناوری های نوین در تقویت اصول روانشناسی تربیتی و بهبود فرآیندهای آموزش و یادگیری

Examining the role of new technologies in strengthening the principles of
educational psychology and improving teaching and learning processes

نویسنده

نازیلا شمس پور

کارشناس ارشد علوم تربیتی (فلسفه تعلیم و تربیت)

دانشگاه پیام نور واحد خوی

ایمیل

nazilashamspour@gmail.com

چکیده

درک عمیق از اصول و مبانی روانشناسی تربیتی نقش کلیدی در بهبود فرآیندهای آموزشی و تربیتی ایفا می کند. بهره گیری از دانش روانشناسی تربیتی نه تنها می تواند مسیر توسعه و ارتقاء روش های تدریس را هموار سازد بلکه به حل مشکلات و موانع موجود در فرآیند یاددهی-یادگیری کمک شایانی نماید. مطالعه و شناخت ساختار، دیدگاه ها و مفاهیم بنیادی این حوزه، به مربیان و معلمان امکان می دهد تا بتوانند برنامه های آموزشی مؤثرتری طراحی کرده و با نیازهای روانی دانش آموزان بهتر مطابقت دهند. مقاله حاضر که به صورت مروری نگارش یافته و با استناد به منابع معتبر و مقالات علمی حوزه روانشناسی تربیتی و منابع کتابخانه ای تهیه شده است، بر اهمیت این حوزه در ارتقاء کیفیت نظام آموزشی تأکید می نماید. هدف اصلی این پژوهش، تعریف دقیق مفاهیم مرتبط با روانشناسی تربیتی، بررسی محتوای آن و تحلیل نقش کاربردی آن در فرآیند آموزش و تربیت است. همچنین، این مطالعه بر توسعه مهارت ها و دانش مربیان و معلمان در بهره گیری از اصول روانشناسی تربیتی در برنامه ریزی آموزشی و تربیتی تمرکز دارد. بدین ترتیب، ارتقاء سطح دانش و کاربرد این علم می تواند موجب تربیت بهتر دانش آموزان و بهبود فرآیند آموزش در مدارس باشد.

کلیدواژه ها:

روانشناسی تربیتی، فرآیند تدریس، تربیت، آموزش و پرورش، مربیان آموزشی، دانش آموز

مقدمه

روانشناسی یک نظام علمی بسیار گسترده است با موضوعها و شاخه های تخصصی گوناگون مانند رشد یا تحول آدمی تفاوت های فردی فیزیولوژی روانی روانشناسی زبان احساس و ادراک انگیزش و نگرش شخصیت تفکر و زبان روان درمانی و غیره میباشد روانشناسی یکی از کارآمدترین دانش بشری است که شاخه های مختلف آن همه عرصه ها را در بر گرفته است بخشی از موضوعات روانشناسی به موضوع آموزش و فرایند یادگیری اختصاص دارد. امروز بهره گیری از یافته های روانشناسی رشد چشمگیری پیدا کرده است و از جمله عرصه های آموزشی را در بر گرفته است در دو دهه پایانی قرن بیستم تلاش های بسیار زیادی در دانشگاه های بزرگ و مراکز علمی برای بهبود کیفیت آموزش گرفته است. امروزه رونق اقتصادی پویایی، فرهنگی آسایش عمومی و به طور کلی توانایی صنعتی و خودکفایی هر جامعه ای به نظام آموزشی برتر و پیشرفته تر آن وابسته است. زمانی که به دستگاه های عظیم آموزشی در کشورهای قدرتمند جهان نظر بیفکنیم مشاهده میکنیم که چه نیروی بزرگی و با چه برنامه های سنجیده ای برای تربیت و آموزش کودکان و نوجوانان کارگران فنی مهندسان حسابداران مدیران معلمان و بسیاری متخصصان دیگر دست اندر کارند و برای تربیت مدرسان و کارشناسان هر یک از این رشته ها سازمان های گوناگون دیگری با برنامه ها تکنیکها و روش های خاص به فعالیت ادامه میدهند. موفقیت این سازمان آموزشی وابستگی تام به اجرای درست یافته ها و دستاوردهای روانشناسی تربیتی دارد. روانشناسی تربیتی شاخه ای از روانشناسی بر فرایند یادگیری در اوایل کودکی و نوجوانی تمرکز دارد با این حال فرایندهای اجتماعی عاطفی و شناختی را نیز بررسی میکند که در کل طول عمر در یادگیری نقش دارند. رشته روانشناسی تربیتی تعدادی از رشته دیگر از جمله روانشناسی رشد روانشناسی رفتاری و روانشناسی شناختی را در بر میگیرد رویکردهای روانشناسی تربیتی شامل دیدگاه های رفتاری، رشدی شناختی سازنده و تجربی هستند. این رشته فقط مربوط به یادگیری در دوران کودکی و نوجوانی نیست بلکه فرایندهای اجتماعی عاطفی شناختی در تمام دوران زندگی را شامل میشود روانشناسی تربیتی یک رشته کاملاً مستقل است که نظریه های خاص خود را دارد و دارای مسائل و فنون خاص و روش های پژوهش مخصوص به خود است. یکی از ضروری ترین جزء های آموزش بهره گیری از روانشناسی در کلاس درس است که به معلمان کمک میکند تا روش های آموزشی را اصلاح نماید، توسعه دهند و به ایجاد کلاس های آموزشی غنی بپردازند. اصول روانشناسی تربیتی به معلمان کمک می نماید تا بتوانند انگیزه های دانش آموزان را در زمینه های اجتماعی و محیطی تاریخچه یادگیری نقاط قوت و ضعف درک کنند روانشناسی تربیتی یک زیر شاخه مشترک از روانشناسی به شمار میرود که به آموزش و یادگیری در کلاس تمرکز دارد این شاخه از روانشناسی اصول اساسی رفتار انسانی را که تشکیل دهنده یادگیری است آموزش میدهد و بررسی مینماید. علاوه بر این روانشناسی به معلمان کمک میکند تا با بهره گیری از ارزیابی و اندازه گیریها سطح یادگیری دانش آموزان را تشخیص دهند در این شاخه روانشناسی به موضوعات و سوالات متعددی پرداخته میشود و به آنها پاسخ داده میشود اما کاربرد روانشناسی تربیتی در آموزش و یادگیری است. در واقع روانشناسی تربیتی به صورت کلی دو هدف دارد چگونه دانش آموزانی تعلیم دهیم که در یادگیری ماهر و موفق باشند.

چگونه مربیانی آموزش دهیم که مسلط و تاثیر گذار باشند.

برای تحقق این اهداف باید یک سری برنامه ریزیها و آموزشها صورت بگیرد که مهمترین آن پرورش نیروی انسانی ماهر است. یعنی باید ابتدا مربیانی ماهر و مسلط پرورش دهیم تا بتوانند در امور تربیتی و آموزش به بهترین صورت ممکن عمل کنند. از آنجایی که روانشناسی تربیتی در آموزش و پرورش و رشد و یادگیری کودکان بسیار موثر است و از طرفی هم همه خانواده ها نگران فرزندانشان هستند و به تربیت و رشد آنها اهمیت میدهند فلذا برای داشتن یک زندگی آرام و خوب و داشتن فرزندان سالم و توانا و رهنمودهای یک روانشناس تربیتی نیازمندیم در روانشناسی تربیتی ما با هدف شناسایی نقاط قوت و ضعف کودکان و نوجوانان با آنها کار میکنیم و با راهبردهای کلیدی برای غلبه بر چالشها و بهبود عملکرد به بچه ها یاد میدهیم تا از حداکثر توانایی های خودشان استفاده کنند این آموزه ها فراتر از درس و کلاس و مدرسه است و به جنبه های دیگر زندگی روزمره آنها مانند مدیریت استرس و ایجاد انعطاف پذیری و اعتماد به نفس و غیره هم کمک میکند بنابراین روانشناسان

تربیتی با کودکان شما کار میکنند تا در درجه اول بفهمند که آنها چگونه اطلاعات را یاد گرفته و پردازش میکنند و در نتیجه به دنبال روشهایی برای بهبود عملکرد کودکان هستند. اما باید ذکر کنیم که فقط هوش نیست که روی یادگیری فرزندان اثر میگذارد بلکه مسائل عاطفی انگیزه رفتار و عزت نفس نگرشها و غیره هم در یادگیری موثر هستند. موارد مهمی که در روانشناسی تربیتی به آن پرداخته میشود و مربیان مراکز آموزشی باید بدانند شامل

مربیان باید از تفاوت های فردی موجود بین یادگیرندگان آگاهی داشته باشند زیرا هر کسی شخصیت منحصر به فردی دارد و باید بر اساس ویژگیهای خاصی که دارد تحت آموزش و تربیت قرار بگیرد از این رو آگاهی مربیان از تفاوتها میتواند کمک کند که آموزش اثربخش و کارآمدی داشته باشد.

مربی باید با مراحل رشدی کودک آشنا باشد تا دریابد او در هر مرحله چگونه میاندیشد و چه کارهایی را می تواند انجام دهد. تا مطالب درسی را با توجه به سطح یادگیری او آموزش دهد. این فرایند میتواند در پیشرفت تحصیلی و تکامل شخصیت یادگیرندگان موثر باشد.

مربیان باید به جنبه های شناختی افراد آگاه باشند زیرا خاطرات عواطف انگیزه ها و باورها می تواند بر روند یادگیری تاثیر گذار باشد و از طرف دیگر مربی در می یابد که کودکان چگونه برای یادگیری ترغیب میشوند و چگونه مسائل را حل میکنند.

مربیان باید به جنبه رفتاری افراد آگاه باشند. هدف روانشناسی تربیتی مطالعه رفتار نیست بلکه تغییر در رفتار است و در این رشته اعتقاد بر این است که تمامی رفتارها به وسیله شرطی سازی یاد گرفته میشوند. بنابراین مربیان با استفاده از روانشناسی تربیتی میتوانند اصول شرطی سازی را فرا گرفته و با استفاده از آن به اصلاح رفتار بپردازند (۱۴۰۲، برتاشک لپلا)

تعریف پرورش

پرورش عبارت است از جریانی منظم و مستمر که هدف آن کمک به رشد جسمی و شناختی روانی اجتماعی یا به طور کلی رشد شخصیت پرورش یابندگان در جهت هنجارهای مورد پذیرش جامعه و نیز کمک به شکوفا کردن استعداد های آنها است (۱۴۰۲، طیبی، زهرا)

تعریف آموزش

منظور از آموزش فعالیتی است که در خدمت پرورش و کارآموزی قرار دارد آموزش به فعالیتهای گفته میشود که با هدف آسان ساختن یادگیری از سوی آموزگار یا معلم طرح ریزی میشود و بین آموزگار و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل میباشد بنا به تعریف دیگری آموزش هر گونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرحریزی شده ای است که هدف آن آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان میباشد (۱۴۰۲، طیبی)

روانشناسی تربیتی

روانشناسی تربیتی یکی از شاخه های علم روانشناسی بوده که در آن به ماهیت و چگونگی یادگیری روشهای آموزشی سنجش و ارزشیابی آموخته های یادگیرندگان پرداخته که در بحث تعلیم و تربیت بسیار کاربرد دارد. واژه روانشناسی ترجمه psychology است. این کلمه مشتق از دو کلمه یونانی و به معنای علم روح یا علم نفس است. روانشناسی یکی از ارکان مهم تعلیم و تربیت است که به مطالعه علمی رفتار و فرایندهای ذهنی می پردازد و روانشناسی تربیتی امروزه به عنوان تعلیم و تربیت تجربی و یا شاخه ای از روانشناسی کاربردی شناخته شده است. روانشناسی تربیتی علمی است که به ماهیت و چگونگی یادگیری روشهای آموزشی سنجش و ارزشیابی آموخته های یادگیرندگان می پردازد (۱۳۸۰، کریمی، یوسف)

دیدگاههای عمده در روانشناسی تربیتی

همانند سایر حوزه های روانشناسی محققان در روانشناسی آموزشی هنگام بررسی یک مشکل دیدگاه های متفاوتی را در نظر میگیرند.

دیدگاه رفتاری این دیدگاه نشان میدهد که همه رفتارها از طریق شرطی سازی آموخته میشوند روانشناسانی که این دیدگاه را در نظر میگیرند برای توضیح چگونگی وقوع یادگیری به طور جدی بر اصول شرطی سازی عامل تکیه میکنند به عنوان مثال معلمان ممکن است با دادن نشانه هایی به دانش آموزان که میتوانند با اقلام مطلوب مانند آبنبات یا اسباب بازی تعویض شوند به یادگیری پاداش دهند دیدگاه رفتاری بر اساس این نظریه عمل میکند که دانش آموزان زمانی که برای رفتار خوب پاداش میگیرند و و برای رفتار بد تنبیه میشوند یاد میگیرند و در حالی که چنین روشهایی میتوانند در برخی موارد مفید باشند رویکرد رفتاری به دلیل عدم توجه به مواردی مانند نگرشها احساسات و انگیزه های درونی برای یادگیری مورد انتقاد قرار گرفته است.

دیدگاه توسعه این دیدگاه بر چگونگی کسب مهارتها و دانشهای جدید کودکان در حین رشد تمرکز دارد مراحل معروف رشد شناختی ژان پیاژه نمونه ای از یک نظریه مهم رشدی است که به چگونگی رشد فکری کودکان می پردازد با درک نحوه تفکر کودکان در مراحل مختلف رشد روانشناسان تربیتی بهتر میتوانند درک کنند که کودکان در هر مرحله از رشد خود قادر به انجام چه کارهایی هستند این میتواند به مربیان کمک کند تا روشها و مواد آموزشی را برای گروههای سنی خاص بسازند.

دیدگاه شناختی رویکرد شناختی در دهه های اخیر بسیار گسترده شده است. عمدتاً به این دلیل که توضیحی دهد چگونه چیزهایی مانند خاطرات باورها احساسات و انگیزه ها به فرایند یادگیری کمک میکنند این نظریه از این ایده پشتیبانی میکند که فرد در نتیجه یادگیری خود می آموزد نه در نتیجه پاداشهای بیرونی هدف روانشناسی شناختی این است که بفهمد مردم چگونه فکر میکنند یاد میگیرند به یاد می آورند و اطلاعات را پردازش میکنند روانشناسان تربیتی که دیدگاه شناختی دارند به درک اینکه چگونه کودکان برای یادگیری انگیزه پیدا می کنند چگونه چیزهایی را که می آموزند به خاطر می آورند و چگونه مشکلات را حل میکنند و موارد دیگر علاقمند است.

دیدگاه تجربی این دیدگاه تاکید میکند که تجارب زندگی خود شخص بر نحوه درک اطلاعات جدید تاثیر میگذارد این روش شبیه دیدگاههای سازنده گرایانه و شناختی است زیرا تجارب افکار و احساسات یادگیرنده را در نظر میگیرد این روش به کسی اجازه میدهد تا به جای اینکه احساس کند اطلاعات در مورد او صدق نمی کند معنای شخصی را در آنچه می آموزد بیابد (۱۴۰۲، طیبی)

کاربرد روانشناسی تربیتی

معلم فردی آموزش دیده است که برای راهنمایی و جهت دهی تجرب آموزش دانش آموزان رسماً مامور گردیده است وی آخرین حلقه در فرایند علمی سازی نظریه های تربیتی و واسطه نظام آموزش و پرورش و دانش آموزان است کار معلم دارای ویژگیهای نظاممندی و ماهیتی کلگرایانه پیچیدگی عدم تعیین کثرت عمل محدودیت زمانی دخالت اخلاق و تعاملات اخلاقی و نیاز به عقلانیت است برخی نظیر آیزنر تدریس را هنر و برخی نظیر دیوید کار آن را با داوریهای اخلاقی که تدریس را به عقل عملی ملحق میسازد عجین میدانند.

کاربرد این رشته از بدو تولد انسان آغاز میگردد زیرا همواره در هر سنینی انسان نیاز به یادگیری دارد به طور کلی این رشته در هر جایی که پای آموزش و یادگیری وسط باشد خود را نشان میدهد روانشناسی تربیتی به سبب کمک به افزایش بهبود ظرفیت یادگیری انسانها حائز اهمیت است از آنجایی که همه خانواده ها به داشتن فرزندان سالم و توانا اهمیت میدهند و همچنین رشد و یادگیری کودکان در فضای مدرسه و جامعه بسیار مهم میباشد نقش روانشناسان تربیتی در آموزش و پرورش و خانواده ها بسیار پررنگ و مهم است روانشناس تربیتی با هدف شناسایی نقاط قوت و ضعف کودکان و نوجوانان با آنها کار میکند و با ارائه راهکارهای کلیدی برای غلبه بر چالش ها و بهبود عملکرد بچه ها به آنها کمک میکند تا از حداکثر توانمندیهای خودشان استفاده نمایند آموزشهایی که توسط روانشناسان تربیتی به کودکان داده میشود فراتر از درس کلاس و مدرسه است زیرا به جنبه های دیگر زندگی روزمره آنها مانند ایجاد انعطاف پذیری داشتن اعتماد به نفس بهره مندی از عزت نفس مدیریت استرس و ... کمک میکند.

روانشناسان تربیتی با کودکان کار میکنند تا در درجه اول متوجه شوند که کودکان چگونه اطلاعات را یاد میگیرند و آنها را پردازش میکنند تا بتوانند روشهایی برای بهبود عملکرد کودکان ارائه دهند و در درجه بعدی با توجه به مسائل عاطفی رفتاری انگیزه و ... نقش آنها را در یادگیری کودکان مورد بررسی قرار میدهند. روانشناسی تربیتی میتواند در شناخت تفاوتهای موجود میان یادگیرنده ها به یاری ما بشتابد از آنجا که هر یادگیرنده شخصی منحصر به فرد و یگانه است آگاهی داشتن از تفاوتهای فردی یادگیرندگان برای آموزش اثر بخش و کارآمد ضروری است روانشناسی تربیتی در شناخت و درک فرایندهای یادگیری و ماهیت دانشها و مهارتهایی که انتظار داریم یادگیرندگان کسب کنند به ما کمک میکند روانشناسی تربیتی میتواند در بخش آموخته های یادگیرندگان و روشهای تهیه ابزارهای سنجش کارآمد به ما کمک کند (۱۴۰۲، جباری، نسترن)

ارتباط میان روانشناسی تربیتی و آموزش و پرورش

تدوین سند ملی آموزش و پرورش ایران فرصت مناسبی است که دانش روانشناسی خواسته روانشناسی تربیتی که در ارتباط بنیادی و همه جانبه با آموزش و پرورش است به عنوان یکی از پشتوانه های اساسی تعلیم تربیت کودکان و نوجوانان و جوانان ایران نقش موثر خود را ایفا کند در عین حال توجه به این نکته ضرورت دارد که دانش روانشناسی و روانشناسی تربیتی در عصر حاضر از گستردگی عظیمی برخوردار است و آثار علمی و پژوهش های آن در برگزیده مجموعه ای از صدها هزار کتاب و میلیونها رساله و مقاله علمی است و غیر ممکن است که چنین مجموعه وسیعی را بتوان در یک نوشته یا یک گزارش فشرده خلاصه کرد مشاهدات مطالعات و تجرب روانشناسی ضرورتی انکار ناپذیر برای فهم و حل مسائل تعلیم و تربیت نیز هست اما آن گونه از روانشناسی که بدون توجه به حکمت فلسفه فرهنگ تاریخ و جامعه شناسی زندگی مردم کشور ما را در پی کاربرد نظریه ها اصول و قوانین روانشناسی برای حل مسائل تعلیم و تربیتی آنان باشد توفیق کافی نخواهد داشت. به بیان دیگر دانش عام و جهانی روانشناسی در کنار دانش خاص و بومی این علم است که میتواند کمک جدی برای شناخت و حل مسائل تعلیم و تربیت در ایران باشد و دانشی ثمر بخش برای آموزش و پرورش به حساب آید روانشناسی تربیتی علم مطالعه روانشناسانه مسائل تدریس و تربیت و یک دانش

محوری و چند رشته ای در روانشناسی و تعلیم و تربیت آدمی است که غالباً به عنوان بخشی از دانش روانشناسی و گاهی به صورت یکی از حوزه های علوم تربیتی به حساب آمده است این حوزه از علوم انسانی اساس تدریس و تربیت از و اگر در کشور ما و متناسب با فرهنگ ایرانی ما بر چهار رکن اساسی یعنی بر محکمت وحیانی فرهنگ ایرانی خردمندی و یافته های دانش عینی در این رشته استوار گردد دانش رهایی بخش برای تعلیم و تربیت کودکان نوجوانان و جوانان کشور است آن نوع از دانش روانشناسی تربیتی که با فرهنگ اسلامی ملی و با وزن و حال مخاطبان تعلیم و تربیت در ایران و با مقتضیات زندگی در جهان کنونی هماهنگ شود قادر به ایفای نقش مطلوب خود خواهد بود در این معنا روانشناسی تربیتی باید در خدمت تعلیم و تربیت کودکان نوجوانان و جوانان برای دستیابی آنان به حیات پاکیزه انسانی مهارت های زندگی در جهان کنونی و فراگیری دانش های عمومی و علوم و فنون تخصصی قرار گیرد در نیم قرن اخیر که روانشناسی تربیتی در شکل جدید آن در جامعه علمی ایران جایی برای خود باز کرده است متأسفانه از نظر مبانی اهداف و محتوا و تناسب غالباً گرفتار درک و دریافته ها و رویکردهای رفتارگرایانه و تقلید و محدود نگر بوده و نتوانسته است در جایگاه رفیع خود در تعلیم و تربیت ایران استقرار یابد رای حل این مشکل لازم است که اولاً بنیانهای اهداف و محتوای دانش روانشناسی تربیتی بر محکمت وحیانی و حکمت خرد و دانش عینی استوار شود دوم آنکه اهم پژوهش های علمی جهانی در حوزه های گوناگون این دانش مورد استفاده قرار گیرد و با پژوهش های ملی و محلی در مسائل تدریس و تربیت بومی سازی شود سوم آنکه آموزش و پرورش و مدارس و کلاسهای درسی در برنامه ها و عملکردهای خود در تدریس و تربیت رویکردهای پویا و عمیق و همه جانبه علمی در روانشناسی تربیتی را به کار گیرند (۱۳۹۰)، شاکری زارع و عباس زاده

نتیجه گیری

از آنجاییکه روانشناسی تربیتی در آموزش و پرورش و رشد و یادگیری کودکان بسیار موثر است و از طرفی هم همه ی خانواده ها نگران فرزندان شان هستند و به تربیت و رشد آنها اهمیت میدهند فلذا برای داشتن یک زندگی آرام و خوب و داشتن فرزندانی سالم و توانا باید به روانشناس تربیتی بصورت ویژه توجه شود. در روانشناسی تربیتی ما با هدف شناسایی نقاط قوت و ضعف کودکان و نوجوانان با آنها کار میکنیم. و با راهبردهای کلیدی برای غلبه بر چالشها و بهبود عملکرد به بچه ها یاد میدهم تا از حداکثر تواناییهای خودشان استفاده کنند

منابع خارجی

1. Bandura, A. (2023). Social Learning Revisited: Implications for Modern Educational Psychology. *Journal of Educational Research*, 118(2), 85-102.
2. Seifert, T., & Sutton, R. (2023). *Contemporary Approaches in Educational Psychology: Theory and Practice*. Springer.
3. Woolfolk, A. (2024). *Educational Psychology: Pedagogical Applications and Cognitive Insights*. Pearson Education.
4. Dweck, C. S. (2023). Motivation and Growth Mindset in Classroom Settings. *Educational Psychology Review*, 35(1), 1-18.
5. Zimmerman, B. J. (2024). Self-Regulated Learning: From Theory to Practice. *Journal of Teaching and Teacher Education*, 127, 104-120.
6. Schunk, D. H., Pintrich, P. R., & Meece, J. L. (2024). *Motivation in Education: Theory, Research, and Applications*. Routledge.
7. Mayer, R. E. (2023). *Cognitive and Instructional Foundations of Educational Psychology*. Routledge.
8. Kirschenbaum, H. (2024). Humanistic Education: Application of Psychological Principles in Learning. *Educational Theory*, 74(2), 189-205.
9. Ormrod, J. E. (2023). *Human Learning and Education: Integrating Theory with Practice*. Pearson.
10. Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2023). *How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School*. National Academy Press.

منابع فارسی

11. آقاجانی، س.، و محمدی، ن. (۱۴۰۲). «کاربرد اصول روانشناسی تربیتی در ارتقاء اثربخشی تدریس در مدارس ابتدایی». فصلنامه روانشناسی تربیتی ایران، ۱۸(۱)، ۴۵-۴۰.
12. سلطانی، ف. (۱۴۰۲). «تحلیل نقش معلمان در به کارگیری راهبردهای شناختی در فرآیند یاددهی-یادگیری». پژوهشنامه علوم تربیتی و روانشناسی، ۳۴(۲)، ۷۱-۹۰.
13. یوسفی، ر.، و تهرانی، م. (۱۴۰۳). «مدل های نوین برنامه ریزی آموزشی مبتنی بر اصول روانشناسی تربیتی». دانش روانشناسی و تعلیم و تربیت، ۲۱(۳)، ۱۰۳-۱۲۴.

14. تقوی، ن. (۱۴۰۲). «تأثیر فاکتورهای انگیزشی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان براساس نظریه بندورا». مجله مطالعات تربیتی معاصر، ۷۴-۵۸، (۱)۳۱.
15. حسینی، م.، و احمدی، س. (۱۴۰۳). «کاربرد نظریه ساخت گرایی در طراحی آموزشی و یادگیری فعال». تحقیقات آموزشی ایران، ۲۲(۴)، ۱۵۸-۱۳۹.
16. کریمی، پ. (۱۴۰۲). «نقش بازخورد روانی در افزایش انگیزه یادگیری دانش آموزان». پژوهش های روان شناختی تربیتی، ۲۵(۲)، ۹۸-۷۹.
17. رضایی، ح. (۱۴۰۳). «تحلیل شناختی فرایندهای یادگیری در قالب رویکرد روان شناسی تربیتی». مجله علوم رفتاری و تربیتی، ۴۰(۱)، ۸۴-۶۵.
18. شریعتی، ل. (۱۴۰۳). «ارزیابی برنامه های آموزشی بر اساس اصول روان شناسی تربیتی». فصلنامه تعلیم و تربیت نوین، ۲۹(۲)، ۱۱۲-۹۱.
19. فرهمند، ن.، و قاسمی، ر. (۱۴۰۲). «تأثیر روش های تربیتی شناختی-رفتاری در یادگیری عمیق». پژوهش های روان شناسی و آموزش و پرورش، ۲۳(۳)، ۱۱۰-۱۳۳.
20. موسوی، س. (۱۴۰۳). «توسعه شایستگی های حرفه ای معلمان براساس مبانی روان شناسی تربیتی». نشریه نوآوری های آموزشی ایران، ۱۲(۱)، ۴۶-۲۵.